

JINOIN LAŁ IN

Köttōpar ko an katak in:

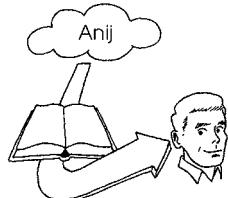
- Kwałok bwe ejjełok juon men ear pād mokta jān an Anij kōmmane im bwe Ear kōmnanman aolep men jān ejjełok.
- Kwałok mwilin Anij im kajoor eo An kōn wāween An kōmnanman aolep men.

Melele ko rełap ilo katak in:

- Anij ear kōmnanman men otemjej jān ejjełok.
- Wāween an Anij kōmnanman aolep men ej kwałok An kajoor im mālōtlōt elap.

Ilo ad katak kōn plan an Anij ñan lomooren armej, jaar lo bwe Anij ear mokta jān aolep men, im E kwōjarjar otem kwōjarjar. Ilo mwilin Anij ej jān indeeo ñan indeeo. Ejjełok jinojin Anij. Naan ko An, Baibōl, rej wałok jān E, kōn men in jen roñjake im pokake.

Jaar barainwōt lo bwe Anij e utiej im kajoor jān aolep jetōb ro kōnke ear kōmnanman er. Anij ej kwałok kajoor elap ilo elōn wāween, im mwittan men ko rełap me rej kwałok kajoor elap an Anij ej An kōmnanman men otemjej. Ewor elōn lōmṇak ilo raan kein kōn wāween an lał in im armej wałok, bōtab Baibōl ej kwałok ñan kōj bwe Anij ear kōmnanman men otemjej.

1. Anij ear kōmnanman men otemjej.

Elaññe je kōnaan bwe en emman ad melele kōn karōk eo An Anij ñan lomooren kōj, e aikuj jimwe ad melele kōn wāween an Anij kōmnanman lał in.

Jenesis 1:1 Ilo jinojin Anij Ear kōmnanman lañ im lał.

Elaññe kwaar lōmṇak in kalok juon em, elmān am naaj kar kōmmani? Kwōnaaj kar wia elōn alał, dila, tiin, block im aer lok wōt. Kwōnaaj kar kōmmani juon karōk. Ne ejjełok am kabwebwe in em, kwō ban kar kōmmane. Ewor ke jabdewōt men kwō maroñ kōmnan jān ejjełok? Jaab.

Ke Anij ear kōmnanman lał in, Ear kōmmane jān ejjełok. Ej melele in bwe Ear jab aikuj jabdewōt men ñan kōmmane lał in. Ear jab aikuj alał, dila, ak cement. Joñan an kajoor Anij, Ear kōnono wōt im ear wałok āindein.

Jeremaia 32:7 A, Irooj Jeova, lo, Kwe eo Kwaar kōmnanman lañ ko im lał kōn Am kajoor elap im kōn peōm erłoke. Ejjełok men Kwō bane.

Ne armej rej kōmmane juon wa car ak juon computer, elap aer köttōbalbal. Elap aer plan im lōmṇak e mokta jān aer lukkuun in kōmmane. Meñe men ko im Anij ear kōmmani rej mwilal, im e pen lok kōmmani jān jabdewōt men emoj an armej kōmmane, e mwokaj lok an Anij kōmmani jān men ko im

armej rej kōm̄mani. Łōm̄nak kake! Ear kōnono wōt, im aolep men ko raar wałok. Ear kōnono wōt im aolep iju ko raar wałok ilo mejetoto. Ear kōnono wōt im aolep ek ko kajjo wāweeir raar wałok ilo lojet. Ejjełok kajooren naan ko an Anij ke?

Anij e kajoor jān:

- enjeł ro - Jetan - timon̄ ro - aolep armej!

* **Anij e kajoor jān aolep.**

Hibru 11:3 Kōn tōmak je jelā bwe emōj kōm̄manjan lał kōn Naan in Anij...

2. Anij ear kōm̄manjan aolep men kōn wōt an kōnono.

Elmān an kar Anij kōm̄mani lojet im āne? Elmān An kar kōm̄mani mejetoto im iju ko? Elmān An kar kōm̄mani ek ko i lojet, bao ko i mejetoto, im menninmour ko ioon āne? Kōn wōt An kōnono!

Jenesis 1:3 Im Anij ear ba, En meram; im e meram.

Elmān an Anij kar jelā kilen kōm̄mani men kein? Kōj, jaar aikuj in katak. Ke je łotak, ejjełok men je jelā. Juon niñniñ e ñak aolep kain. Jej katak:

- kōn ad lo bar jet armej kōm̄man jet men
- kōn ad school
- kōn ad baj kajjioñ (im jet iien bōd im bar kajjioñ)

Ak wōn ear katakin Anij? Ejjełok! Ejjełok An aikuj bwe bar juon en katakin E. Ear ejjełok bar juon ilo jinoiñ - E wōt make iaan! Anij e make jelā aolep men.

Armej re maroñ school iuñwin elōñ iiō im bōk aer degree in taktō ilo juon kain katak, āinwōt katak kōn jet kain ek ilo lojet. Bōtab, (1) raar bōk elōñ iiō bwe ren katak, im (2) renaaj make ba bwe re jab jelā aolep men kōn ek ko, im (3) ewor bar bwijen men ilo lał in me re jaje kake.

Ñe armej rej kōm̄mane juon men, rej aikuj lōm̄nake mokta. Rej aikuj in kajerbal jet tool ak kein jerbal. Jet iien re aikuj kajerbal jet mejiin ak juon engine bwe en tōprak men eo im rej kōm̄mane. Jet iien rej aikuji jet ri jipañ. Anij ear aikuji jabdewōt iaan men kein ke? Ekar jab. Ear kōm̄manjan mejetoto, lał in, im aolep kobban lał in kōn kajoor in ainikien. Ejjełok ear jipañ e.

Kwōn barāinwōt lōm̄nak kōn men in. Ñe kwōj lōm̄nak in ekkal em, kwōj mokta etal ñan MJCC im wia brick, ak kwōj etal ñan Do It Best ak Ace Hardware im wia alał im plywood. Ñe juon kōrā ej lōm̄nak in keke nuknuk ej mokta etal ñan mōñ Bilimon ak mōñ Formosa im wia an yard. Ejjełok juon armej e maroñ kōm̄mane jabdewōt men jān ejjełok im kōn kajoor in ainikien. Bōtab eñin wāween an kar Anij kōm̄manjan al, iju ko, im aolep men ko ilañ im ilał. Jen lōm̄nak kiiñ kōn jet iaan men ko ilo lał in me Anij ear kōm̄mane kōn kajoor in ainikien.

3. Lał in ilo jinoiñ

Jenesis 1:2 Im lał ejjełok wāween, im ejjełok kobban, im e marok ioon mejān lōmeto, im

Jetōb an Anij ej pedowane mejān dān ko.

Ilo jinoin, ejjełok wāween lał in, im ear marok. Ear ejjełok meram ñan jidik, im ear ejjełok āne e mōrā. Ear ejjełok men me e mour ioon lał.

Jetōb an Anij ear pād ilōñin dān ko im pojak in kōmman men otemjej. Ewor juon wōt Anij, ak Ej wałok ilo jilu, im erjel raar bōk kuñaer ilo jerbal in kōmnan man men otemjej. Jon 1:3 im Kolosse 1:16 rej ba bwe Jisōs ear kōmnan men otemjej. Je jab maroñ melele kōn kajoor eo ełap an Anij, im je jab maroñ melele kōn jilu ilo juon.

4. Raan eo kein ka juon: Anij ear kōmnan man meram (Jenesis 1:3-5)

Jenesis 1:3 Im Anij ear ba, “En meram,” im e meram.

Eokwe, bwe jen kar maroñ in kōnono wōt, im e wałok meram! Ak je jab maroñ. Im jej aikuj meram eo me Anij ear kōmnan mane.

Ñe jej lo ał ak iju ko, ak jej kabwil juon tōma, jen kememej bwe aolep meram ej itok jān Anij. Ear kōmnan jān ejjełok. Emōj an scientist ro katak im melele jet men kōn meram, im kōj otemjej jej lo tokjān meram, ak Anij e melele aolepen, bwe E eo ear kōmnan mane.

Jenesis 1:4 Im Anij ear lo meram bwe emnan; im Anij ear kōjepel meram jān marok.

Meram eo Anij ear kōmnan emnan. E jab maroñ kōmnan juon men nana.

Kōj, ejjełok ad maroñ in kōmnan juon men me e jejjet im weeppan ilo mool. Men ko jej kōmnan:

- re mōrłok
- rej aikuj bwe armej ren karpene
- armej ro jet rej kōmnan men emnanłok

Aolep men Anij ear kōmnan remnan im weeppan kōnke Anij e weeppan im kwōjarjar.

Sam 18:30 Kōn Anij, iał eo An eweappān...

Anij ear kōjepel meram jān marok im likūt etan meram Raan im etan marok Boñ. Men in ear raan eo kein ka juon ilo lał in.

5. Raan eo kein ka ruo: Anij ear kōmnan man lañ (Jenesis 1:6-8)

Jenesis 1:6 Im Anij ear ba, “En juon mejatoto eołapan dān, bwe en kōjepel dān ko jān dān ko.”

Mejatoto in ej pād ilōñin lał in im ej kōpool lał in. Elōñ dān ilo lañ ilo mejatoto eo, im elōñ ilo lał in.

Ñe jej reilōñłok, jej lo jidik wōt in aolepen mejatoto in lañ. E kanooj łap. Ak Anij ear kōnono, im ear wałok, im ear emnan!

6. Raan eo kein ka jilu: Anij ear kōmānman āneo, lojet, im aolep keinikkan im wōjke (Jenesis 1:9-13)

Jenesis 1: 9,10 Im Anij ear ba, “Dān ko iuñwin lañ ren koba ilo juon jikin, im en wałok āne e mōrā;” im ear āinwōt. Im Anij ear likūt etan āne e mōrā Lal, im ijo dān ko rej koba, Ej likūt etan Lōmeto; im Anij ear lo bwe em̄man.

E kanooj lap lojet eo, im e kajoor ḥo in lojet. Im Anij ear kōmānane ilo juon wōt raan!

Jenesis 1:11 Im Anij ear ba, Āne en kadek wūjooj, im mar rej jebar ineer, im wōjke ko rej jebar leer kajjo wāweir...

Scientist ro rej ba bwe ewor tarrin 250,000 kain ut ko ilo lał in. Rej lukkuun aiboojoj im enno bwiieir. Takto ro rej kajerbal 10,000 kain ut ko ñan kōmānani wūno ko im jej kajerbal ilo raan kein. Wōn ilo lał in e maroñ lōmñaki kain ut ko joñan rōt in? Ejjełok! Anij wōt e maroñ kōnono im ej wałok 250,000 kain ut ko im rej oktak jān doon.

Kiiõ, jen lōmñak kōn kajjitōk in: Anij ej aikuji aolepen ut kein ke? E jab! Armej rej aikuji ke? Jaab. Innām etke Anij ear kōmānman joñan rōt in? Bwe En kwałok joñan An kajoor im An mālōtlōt.

Sam 19:1 Lañ ko rej kōnnaan kōn aiboojoj eo an Anij, im mejatoto ej kwałok jerbal an Peen.

Elaññe Anij ear kōmānane juon ak ruo kain ut ak juon ak ruo kain ek, men kein renaaj kar bwe ñan kwałok joñan aiboojoj eo an ke? Re ban kar! Elaññe Anij ear kōmānani juon ak ruo iju i mejatoto, men in enaaj kar bwe ñan kwałok aiboojoj eo An. Eban kar! Anij ear kōmānman aolep men kein bwe en kwałok kajoor im aiboojoj eo An.

Anij ear barāinwōt kwałok An em̄man im jouj ilo An kōmān man in eddek ko. Jej kajerbal leen wōjke im vegetable ñan mōñā, jej bōk kane jān wōjke, jej kōmān man elōñ men jej aikuji jān wōjke ko, im je mōñōñō ñe jej lale ut ko re aiboojoj me Anij ear kōmānmani. Anij ear letok juon lał em̄man bwe kōmin jokwe ie.

*** Anij e jouj im em̄man.**

Anij ear kōmān bwe en wor ine ko ilo men in eddek bwe ren jebar leir im kōmān bar jet men in eddek. Juon wōjke ni e jab kwałok ine in mā, im juon ut raan ñan raan e jab kōmān rose ak ine in rose. Kwe im ña, jej kōmān jet men, ak rej etal im mōr. Innām jej aikuji bar jino im kōmān bar juon men. Ak Anij ear kōmān bwe en wor maroñ ilo aolep keinikkan bwe ren kōmān bar jet.

Ñe jej lale juon ut, jej lo bwe ewor kakōlle ke me rej kwałok ut rōt men eo. Kab ilo ine eo, aolep melele kōn color im bwin ej pād ie. Elaññe jej bōk juon kein lale, āinwōt microscope, jej lo bwe men ko ilowan ut eo rej jerbal ippān doon. Ewor iał in dān im wāween an ut eo bōk kajoor jān ał im dān im bwidej bwe en kōmān oxygen im men ko jet. E alikkar bwe ekkar im laajrak aolep men lowaan. E alikkar bwe ear wor juon Ri Kōmānman, kōnke men kan

re ban kar make wałok im āindein bwe rej jerbal ippān doon.

7. Raan eo kein ka emān: Anij ear kōmanman al, allōñ, im iju ko (Jenesis 1:14-19)

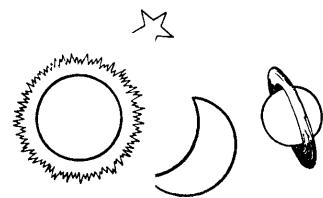
Jenesis 1:14 Im Anij ear ba, “En wor meram ko i mejatoto in lañ, bwe ren kōjepel raan jān boñ, im ren pād kōn kakōlle ko, im kōn añōneañ im rak ko, im kōn raan ko, im iiō ko;

Jenesis 1:16 Im Anij ear kōmanman meram ko ruo re ɻap, meram eo elap bwe en irooj in raan, im meram eo e dikłok bwe en irooj in boñ; im Ear kōmanman iju ko barāinwōt.

E kabwilōñlōñ men kein Anij ear kōmmani! Al eo ej 93 million mile jān lał in, ak jej eñjake an māānān im lo an meram! Elāññe ewor juon tōma iturin juon em̄ ilo Arno, kwōnaa kar loe jān Laura, Majuro ke? Jaab. Joñan an kilep al eo, e maroñ wor 1 million lał āinwōt lał in ilowan!

Iju eo e paak tata ñan lał in ej Alpha Centauri. Ej 4.2 (iiō in meram) light year ettolok. Meram ej etal ilo 186,000 mile ilo juon wōt second. Elāññe kwō maroñ kelok im joñan an mōkaj eñ, innām kwōnaaj aikuj in kelok iumwin 4 jīm̄ma iiō ñan tōpar iju eo e paak tata. Juon light year ej 5,865,696,000,000 mile! Aolep iju ko jej loi rej mōttan doulul eo ad me rej na etan Milky Way Galaxy. Ewor billion iju ilo galaxy in. Bōtab, ewor bar million galaxy rettolok, im ilo aolepeir ewor billion iju! Jet iaan iju ko re kanooj kilep jān al eo ad!

* Anij e pād ijoko otemjej.

Emōj an armej etal im jutak ioon allōñ eo, ak je jab maroñ etal ñan iju eo e paak tata. E pen ke an Anij etal ñan iju ko rettolok? Jaab.

Jeremaia 23:23, 24 “Ña juon Anij epaak ke,” Jeova ej ba, “im jab juon Anij ettolok? Elāññe juon armej ej kūtiliek ilo jikin kūtiliek ko, I ban lo e ke?” Jeova ej ba. “I jab kobrač lañ im lał ke?” Jeova ej ba.

Ewor elōñ kien me Anij ear kōmmani kōn men kein ilo mejatoto. Je maroñ jelā ñāāt eo lał in ej kōpool al eo, im ñāāt iien tak al ak tulok al, im ñāāt ibwijtok im patłok. Anij ej kōmman aolep men ilo jīmwe im ekkar. Men kein rej katakin kōj elōñ men kōn Anij.

Sam 19:1,2 Lañ ko rej kōnnaan kōn aiboojoj an Anij, im mejatoto ej kwalok jerbal an pein. Raan ñan raan ej katoorłok naan, im boñ ñan boñ ej kwalok jelāłokjen

8. Raan eo kein ka īalem: Anij ear kōmanman aolep menninmour ilo lojet im aolep bao (Jenesis 1:20-23)

Jenesis 1:20 Im Anij ear ba, “En lōñ an dāñ ko kemour menninmour ko, im bao ko ren kāki ioon lał, ilo mejan mejatoto im lañ.”

Bao eo edik tata ej ruo inch aetokin im 1/10 ounce eddoin. Bao eo e kilep tata ej 8 ne utiejen im 300 pound eddoin. Elōñ 8,700 kain bao ko rej pād ilo lał in kiiō. Ek eo edik tata ej 2/5 inch aetokin im 1/16 ounce eddoin. Ek eo e kilep tata ej 60 ne aetokin im 8,000 pound eddoin.

Jān iien ñan iien, armej rej lo juon kain bao ak juon kain ek me re jañin jelā kake mokta. E kanooj kajoor Anij, im E jouj bwe Ej kōm̄an men ko rem̄an bwe jen lale im kajerbalı.

Armej re jab maroñ kōm̄an juon bao e dik. Ewor cell im molecule re dik me elap aer pok im kabwilōnlōñ. Men kein rej kwalok bwe ewor juon Ri Kōmanman, im elap An kajoor im mālōtlōt.

9. Raan eo kein ka jiljino: Anij ear kōmanman aolep menninmour in āne im aolep men in tōbalbal (Jenesis 1:24, 25)

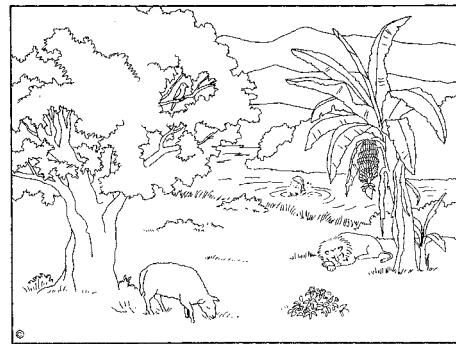

Jenesis 1:24 Im Anij ear ba, Lał en kemour menninmour kajjo wāweir, kidu ko rewiiie, im men otemjej rej tōbalbal...

Scientist ro rej ba bwe ewor 2,000,000 kain men in tōbalbal ko ilo lał in. Elōñ 100,000 kain babbüb ko ipelaaken lał in. Ewor 4,000 kain menninmour ko ilo lał in. Menninmour eo edik tata ej 9/100 ounce im menninmour e kilep tata ej 100 ne aeitokin im 150 ton eddoin. Jet menninmour rej jekjekin bao im rej jelā kālōk. Jet menninmour rej jekjekin ek im re jelā aō.

Anij ej aikuji aolep in menninmour kein ke? Jaab! Armej rej aikuji? Jaab. Innām etke Ear kōm̄ani? Bwe En kwalok An kajoor im An mālōtlōt. Jete ek ilo lojet? Elōñ toujin kain ek ko ilojet. Elōñ toujin kain men in tōbalbal ko. Elōñ toujin kain menninmour in āne. Elōñ million iju ko i meyatoto im rej million million mile ko etto lōk jān doon.

Anij ear kōm̄an men kein aolep kōn An kōnono wōt. Lōm̄nak kōn men in. Ke Anij ear ba, “En meram,” ear aikuj kattar jete minit bwe en wałok meram? Ejjelōk. Ear jab aikuj kattar ñan jidik. Ear baj kōnono im meram ear wałok.

Aolep raan, ewor kakolle ipelaakōd bwe:

- ewor juon Ri Kōmanman
- Ri Kōmanman elap An kajoor im mālōtlōt
- Ri Kōmanman in e jouj im yokwe
- Ri Kōmanman in ear kōm̄an aolep men ilo laajrak; e nana pok im jabde Ippān
- Ri Kōmanman in e kwōjarjar

Anij e kajoor jān men otemjej. Anij e kajoor jān enjeł im timon otemjej. E kajoor jān Jetan. Anij e kajoor Bōtata. Elāññe Anij e kajoor jān aolep im ear kōmanman aolep, ej melele in bwe e kajoor jān jerōwiwi. Kōn men in jān kakaiur kōj ñan ad kabuñ ñan E im pukot ta ankilaan ñan kōj.

Kajjitōk ko:

1. Etke jej ba bwe ej aikuj wor juon Ri Kōmanman, im men ko ilo lał in raar jab make wałok?
2. Etke Anij ear kōmanman bwijen iju im elōñ kain ut?
3. Anij ear kajerbal ta bwe En kōm̄an aolep men?
4. Etke Anij ear maroñ in kōm̄an aolep men bwe ren em̄an?